

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

De Kerkelijke Toestand in Duitsland

„ER WORDT ONS EEN CATACOMBEN-LEVEN TOEGEDACHT, DAT HET BEGIN VAN HET EINDE MOET ZIJN”.

Moedig document.

„Belemmering en aderslating van het katholieke leven; vernietiging van de Katholieke Kerk; uitroeiing van het Christendom”.

Zondag 28 Aug. werd in alle diocesen van Duitsland met uitzondering van het diocese Rottenburg, waaruit mgr. Sproll op 24 Augustus op bevel van de geheime staatspolitie van Württemberg werd verbannen, van de kansel voorlezing gedaan van het Gezamenlijk Herderlijk Schrijven van het Duitse Episcopaat, dat te Fulda op 19 Augustus opgesteld werd.

Hieronder geven wij de vertaling van dit prachtige document, wat tevens een klaar beeld geeft van de Kerkelijke bestanden in Duitsland.

Bemilde Diocesanen!

Wanneer wij, katholieke Duitse Bisschoppen, ons vanaf het graf van den heiligen Bonifatius in een gemeenschappelijk herderlijk schrijven tot onze diocesanen wenden, dan betuigen wij allereerst onze geestelijke eenheid in Christus, wiens mystiek Lichaam ook de innigste eenheid schept tussen al Zijn leden.

Wij zenden dan een hartelijke broeder-groet aan het Hoogwaardige Episcopaat en aan alle geloofsgenoten van het vroegere Oostenrijk. Helaas is het dezelfde geestelijke strijd der wereldbeschouwingen, die aan deze en gene zijde van de vroegere grenzen openlijk en in het verborgen wordt gestreden, en het gelijke doel, dat onze tegenstanders hier en ginds nastreven, gelijk ook de toegepaste middelen en strijdwijzen dezelfde zijn.

Wij, katholieke Duitse Bisschoppen, hebben deze strijd, die ons werd opgedrongen, reeds eerder in herderlijke brieven gekenschetst. Ook nu moeten wij weer uit veleerle ervaringen vaststellen, dat de aanvallen niet draaglijker en meer gematigd, maar nog vijandiger en heftiger, en daarmede natuurlijk ook nog doelbewuster geworden zijn. Zij streven naar een belemmering en aderslating van het katholieke leven; meer nog: naar de vernietiging van de Katholieke Kerk in ons Volk, ja zelfs naar de uitroeiing van het gehele Christendom en invoering van een geloof, dat met het ware geloof aan God en het christelijk geloof aan een hiernamaals niet het geringste meer te maken heeft.

I.

Wat de belemmeringen van het katholieke leven uit de jongste strijd betreft, brandt duizenden katholieke Duitse mensen in hun religieuze nood de vraag op de lippen, of zij dan, ongeacht de volksgemeenschap en trouw aan de staat, niet meer dezelfde rechten hebben als de overige volksgenoten en bij beschuldigingen

geen gehoor noch geloof, geen verdediging, noch verzoening verdienen. Wanneer men een Duitsen Bisschop zelfs de onbegrijpelijke eis gesteld heeft, zijn bisdome te verlaten, en hem na zijn plichtsgetrouwen terugkeer, — zonder dat de overheidsorganen ingrepen — steeds weer met ongehoord schandelijke oploophen en gewelddaden lastig viel, dan kan het katholieke volk moeilijk de vrees van zich afzetten, dat wij, Bisschoppen, binnen afzienbare tijd allen aan zulke systematisch op de heen gebrachte massa's worden overgeleverd.

Tot ons groot leedwezen hebben wij zelfs gehoord en ondervonden, dat de persoonlijke eer van den H. Vader op bijzonder kwetsende wijze is aangetast. Wij, Duitse Bisschoppen en katholieken, delen de verantwoordelijkheid der gehele katholieke wereld. Wij staan met des te meer eendracht en trouw achter Hem, nu Hij om onzentwil lijdt en bittere ondank oogst voor Zijn jarenlange, oprechte welwillendheid. Een meer rustige, voor de waarheid en gerechtigheid meer onafhankelijke Duitse toekomst, zal duidelijk vaststellen, dat alle maatregelen en verklaringen van den Paus slechts gedragingen werden door de plichtmatige bedoeling, het katholieke deel van het Duitse volk in zijn geloof te beschermen.

Maar juist dat is het, wat men tegenwoordig op vele plaatsen met alle nadruk en steeds vrijer nastreeft: de volledige vernietiging van het katholieke geloof in Duitsland.

Men werpe niet op, dat dit een ongegronde vrees is, of zelfs een lasterlijk verwijt, voortvloeiend uit anti-volkse gezindheid. Toonaangevende persoonlijkheden hebben immers zelf openlijk voor de massa verkondigd, dat in de ondergang van het Duitse katholicisme het doel hunner wereldbeschouwing ligt.

Men stelle daar niet tegenover, dat aan de katholieke godsdienst oefeningen toch geen enkele belemmering in de weg gelegd wordt. Over het algemeen is dat nog wel zo. In werkelijkheid echter streeft men er naar, om de jeugd en hen die in de kampen verblijven, afkerig te maken van het kerkbezoek en dit te beletten, men streeft er naar, om alles wat met het geloof te maken heeft, te veroordelen, omdat het verdeeldheid zou brengen onder het volk; en al het kerkelijke uit het openbare leven te verdringen. Daarmee wordt ons een catacombenleven toegedacht, dat het begin van het einde zijn moet. Om dit te motiveren en rechtvaardigen, wordt in de geschiedenis van onze Kerk, (zelfs in de leermedelen der school) het grote en heilige over het hoofd gezien of onderdrukt of in „rassische” zin uitgelegd, het afkeurenswaardige en slechte echter wordt in het volle licht geplaatst en opgeblazen, zonder dat het oordeel der onbevooroordeelde wetenschap gevraagd en aan de natuurlijke rechtvaardigheid voldaan wordt. Of verdienen de in de nood weerloos en stom geworden mensen en tijden minder waarheidsliefde en rechtvaardigheid, dan de nog weerbare levende? Bij deze historische voorlichting worden

zelfs boeken en geschriften welkom gehalten en aanbevelen, die zowel bij de Duitse wetenschap als bij ieder beleden en nuchter denkend mens als onbetrouwbaar bekend staan.

De katholieke boeken en geschriften echter zijn veelal aan de strengste controle onderworpen, worden niet zelden verboden, in beslag genomen en vernietigd.

Daarnaast speelt men voortdurend en overal, dikwijls met toepassing van dubieuze middelen en werktuigen, naar eventuele zedenmisdriven van geestelijken en religieuzen en stelt processen, die reeds lang gehouden moesten worden, voortdurend uit.

Intussen verwijt men de Kerk geheime betrekkingen van persoonlijke en politieke aard met het Russische bolschewisme. En men houdt daar stokstijf aan vast, hoewel zowel uit de Pauselijke Encyclieken en toespraken en uit de onduidelijke katholieke geloofsleer, alsook uit de verklaringen der bolschewisten blijkt, dat hun politiek systeem en hun wereldbeschouwing geen grotere en meer onverzoonlijke vijand kent dan de Katholieke Kerk.

Ook ieder vriendelijk woord of iedere door het politiek fatsoen en de traditie vereiste of door de godsdienstige tijdsomstandigheden ingegeven houding en handeling van het Opperhoofd onzer Kerk tegenover andere staten en volken wordt als een partij-kiezen tegen Duitsland en zelfs als een geheim bondgenootschap met zijn tegensinders uitgelegd.

Binnen de Duitse grenzen worden bewegingen opgezet en bevorderd, die ten doel hebben de mensen te bewegen, uit de Kerk te treden en trouw-katholieke

ambtenaren, bedienden en arbeiders en de katholieke studenten van middelbare en hogescholen worden in steeds sterkere mate met economische benadeling bedreigd en een ander wordt zelfs met alle hardheid uitgevoerd.

In de huwelijkswetgeving wordt een principiële opvatting gehuldigd, die wij zonder gemeenschappelijk plechtig protest niet kunnen aanvaarden. In de motivering van de wet over testamentsopmaking werd zelfs over de geldzuchtige erfenisjagerij der geestelijkheid met schandelijke uitbuiting van de doodsnood gesproken.

In zoverre men misschien beweert, dat veel van datgene, wat wij tot nog toe beklagen en dulden moeten, slechts een door eigen schuld veroorzaakte reactie en afweermaatregel is, omdat wij, Duitse bisschoppen en katholieken, geen zuivere houding ten opzichte van het nieuwe rijk hebben gevonden, antwoorden wij het volgende: Wij, Duitse Bisschoppen, hebben herhaalde malen en op ondubbelzinnige en oprechte wijze onze trouw aan volk en vaderland ook in zijn nieuwe vorm betuigd en wij hebben onze burgerlijke plichten nauwgezet vervuld. Wij voegen er echter ook vrijmoedig aan toe, dat het met het voorschrijven der wereldbeschouwelijke beweging steeds duidelijker schijnt te worden, dat zelfs leidende kringen geen ware en blijvende overeenstemming met ons en de Katholieke Kerk willen. Soms maakten principiële onverdraagzaamheden een toenadering reeds van begin af aan onmogelijk en anders kreeg tijdens de ontwikkeling der verhoudingen een bepaalde richting de overhand, die naar de ondergang der Kerk streeft en niet naar de vrede of zelfs maar naar een draaglijk naast-elkaar-leven van Kerk en Staat.

Dit echter zij nu eens en voor altijd met alle beslistheid gezegd, dat wij, Duitse Bisschoppen, de welwillende houding of zelfs het feit van geduld worden en ongemoeid-gelaten worden noch door enige afstand van ons religieus geloofsged, noch door prijsgeving van kerkelijke rechten, doch door verlies van persoonlijke moed of karakter willen kopen.

Wij, katholieke Duitse Bisschoppen, weten, dat de Katholieke Kerk is: De stichting van Jesus Christus, den Heilighen aller mensen en eeuwigen Zoon Gods, het verlossingsrijk van Onzen Heer, gebouwd op Petrus de Steenrots en de Pausen, die hem opvolgden, de hoedster van de religieuze waarheid en genade, de enige geestelijke macht, die ondanks uiterlijke en innerlijke strijd tweeduizend jaren overleefde en alle toekomst overleven zal, omdat voor haar het Goddelijke woord geldt: „De poorten der hel zullen haar niet overweldigen.”

Wordt vervolgd.

De Rol van H. M. de Koningin in het Nederlandse Staatsleven

Bij gelegenheid van het regeringsjubileum schreef de Parlementaire overzichtschrjver van Ons Noorden een zeer interessante beschouwing over de betekenisvolle rol, welke H. M. gespeeld heeft in de parlementaire geschiedenis van Nederland.

Direct op het Binnenhof heeft onze Koningin nooit een aanwysbare rol gespeeld. Als streng constitutionele vorstin heeft zij met eerbied, die even tactvol als grondwettelijk was hare hoge positie tegenover de Staten Generaal gehandhaafd en de daarin tot uiting gekomen volkswil geëerbiedigd. Zij deed dit echter op een wijze, waardoor ten onzent zeker niet kan gesproken worden van de Kroon als een ornament van de Staat, waardevol als versiersel, maar van weinig staatkundige betekenis. Het is een publiek geheim, dat onze Koningin van het ogenblik af, dat zij in 1898 van Haar Koninklijke Moeder het Regentschap overnam, een belangrijke rol in ons staatsleven heeft gespeeld. Zij was allereerst een willoos werktuig van wat men zou kunnen noemen de volkswil. Zoals deze volkswil zich demonstreerde bij iedere verkiezingsuitslag eerbiedigde zij deze volkomen en al was het aanwijzen van een formateur voor de vorming van een nieuwe Kabinet een prerogatief van de Kroon, waaraan de Koningin onvoorwaardelijk vasthield en daarvan geen enkel recht prijs gaf, bij de aanwijzing van deze belangrijke staatsrechtelijke figuur hield zij met elke verkiezingsuitslag zoveel mogelijk rekening. En wanneer dan dit nieuwe Kabinet op de daarop volgende derde Dinsdag in gro-

te trekken zijn regeringsprogram ontvouwd, dan was H. M. de Koningin daarvan de grondwettelijke vertolkster. Maar als hoofd van de Staat — al kwam dit in 't openbaar niet zozeer tot uiting — stond zij steeds op de bres, dat bij elke maatregel door een Kabinet of door een minister getroffen, deze getoetst werd aan het algemeen belang en met de grondwettelijke rechten niet in botsing kwam.

In dit opzicht viel met de Koningin, meer dan één minister heeft dit als een minder prettige ervaring beleefd, niet te spotten. Wie met een ontwerp Koninklijk besluit of met een wetsontwerp bij de Koningin kwam om Haar sanctie daarop te krijgen en de materie zelf niet voldoende onder de knie bleek te hebben om te zegen alle kritiek te kunnen verdedigen of daarin maatregelen voorstelde, die grondwettelijk niet door de beugel konden, ging met de kous op de kop weer naar het departement terug en had een groot stuk van zijn prestige ingeboet. Er zijn nu nog wel excellenties in ruste aan te wijzen, wier aftreden naar buiten vaak een verrassing was, maar aan wier heengaan een onderhoud in de Kamer van het paleis, niet geheel vreemd was.

Het ligt voor de hand, dat bij een vorstin, die zo Haar taak opvat, ook al heeft zij nog zulk een grote eerbied voor de constitutionele opvatting van haar taak, conflicten tussen Haar en de ministers niet konden uitblijven. Ook daarvan zijn ongetwijfeld uit deze veertig jaren verschillende voorbeelden aan te wijzen. Wij zullen ons tot een enkele beperken,

ook omdat wij weten daarmee geen zaken te publiceren, waarvan geheimhouding momenteel nog noodzakelijk is.

Wij herinneren aan het heengaan van den marine-minister de heer Rambonnet tijdens de oorlogsjaren in het Kabinet Cort van der Linden op 28 Juni 1918. Dit heengaan was naar buiten een volkomen verrassing, want een conflict in de Kamer was daaraan niet vooraf gegaan. Wat was er echter gebeurd? Minister Posthuma had in het Kabinet meegedeeld, dat door het ontbreken van de noodzakelijke oliën en vetten de voedselvoorziening in ons land ernstig gevaar liep. En deze volksramp dreigde, doordat Engeland niet wilde toestaan dat onze schepen deze noodzakelijke voorraden uit Ned. Indië naar het moederland overbrachten, wijl men vreesde, dat een deel daarvan naar Duitsland zou gaan om de z.g. hongerblokkade der geallieerden te breken. Minister Rambonnet stelde toen voor, dat men enige koopvaardischepen naar Indië zou zenden begeleid door een gewapend convooi, zodat een aanval door Engelse oorlogsschepen, uitgesloten was. Men was overtuigd, dat Engeland er niet aan zou denken in dit stadium van de oorlog een ernstig conflict met Nederland uit te lokken. H. M. de Koningin was ook voor dit plan en de gehele ministerraad hechtte er zijn sanctie aan. De vlootcommandant kreeg opdracht een convooi gereed te maken, dat op 28 Juni 1918 zou uitvaren. Terwijl alles reeds gereed was in den Helder kreeg minister Loudon in de middag van 27 Juni bezoek van den toenmaligen Engelsen gezant in den Haag Sir Walter Townley, die namens zijn regering den minister kwam waarschuwen voor het uitzenden van schepen met een gewapend convooi, omdat de Engelse Regering dit niet kon toestaan. En Sir Walter meende, dat de Ned Regering door voet bij stuk te houden ernstige risico's op zich laadde. Onmiddellijk na deze boodschap waarschuwde minister Loudon minister Cort van der Linden en onmiddellijk daarna had een bespreking plaats met H. M. de Koningin en minister Rambonnet. Hierbij bleek, dat H. M. de Koningin en minister Rambonnet het met de waardigheid van Nederland in strijd achtten op dit moment voor dit dreigement te wijken, te meer waar de voedselnood voor ons land zeer dreigend was. Minister Cort van der Linden wilde echter geen enkel oorlogsriskico aanvaarden en riep de ministerraad bijeen. Deze stond in grote meerderheid achter den minister-president, maar de heer Rambonnet weigerde de order te geven de reeds onder stoom staande oorlogsbodems weer te ontwapenen en diende zijn ontslag in. H. M. de Koningin legde zich bij de beslissing van de ministerraad neer en aanvaardde het ontslag van minister Rambonnet, maar benoemde hem tegelijk tot Haar Kamerheer, daardoor duidelijk demonstrerende dat Haar sympathie bij dezen heengaanden minister was.

Een ostentatieve daad, die niet overal toen volkomen geapprecieerd werd. Gelukkig kwam kort daarop het einde van de oorlog en bleef de verwachte voedselnood uit.

Een ander persoonlijk optreden van de Koningin had plaats naar aanleiding van een vrij scherp conflict tussen den opperbevelhebber generaal Snijders en den toenmaligen minister van Oorlog Jhr. de Jonge. Het was reeds bekend, dat ook onder generaal Bosboom het tot een ernstig conflict was gekomen tussen het Kabinet en den Opperbevelhebber en dat ook toen de Koningin de partij van den Opperbevelhebber had gekozen. Tot een conflict kwam het echter toen niet.

Al moeet dit wel van invloed zijn geweest op het aftreden van generaal Bosboom op 15 Mei 1917, toen hij heenging wegens het aannemen van de motie Marchant betreffende de oproeping van de landstormjaarklasse 1908.

Zijn opvolger Jhr. de Jonge kreeg echter eind Juli 1918 opnieuw een ernstig conflict met generaal Snijders, dat zo hoog liep, dat minister de Jonge met instemming van de ministerraad H. M. de Koningin vroeg Haar medewerking te verlenen den Opperbevelhebber tot heengaan te nopen. Samenwerking was niet langer mogelijk. Opnieuw echter stelde H. M. de Koningin zich achter den Opperbevelhebber en weigerde diens ontslag. Aangezien het Kabinet, waarvan minister de Jonge deel uitmaakte reeds demissionair was, in verband met de gehouden verkiezingen, had dit conflict tussen Kroon en de ministerraad geen verdere gevolgen, maar bleef zowel het Kabinet als de minister van Oorlog aan.

In normale omstandigheden natuurlijk zou dit conflict aanleiding zijn geweest minstens voor het aftreden van den minister van oorlog.

De opvolger van minister de Jonge, minister Alting van Geusau kwam ook al spoedig weer in conflict met den Opperbevelhebber en diemaal zwichtte H. M. de Koningin en bewilligde in een ontslag van generaal Snijders, dat op 9 November 1918 plaats vond.

Wij wezen er boven ook reeds op, dat H. M. de Koningin streng vasthoudt aan haar constitutionele rechten en daaraan niet laat tornen. Dat heeft Mgr. Nolens ondervonden bij zijn Kabinetformatie in 1918. De kath. fractieleider kreeg toen, zoals men weet na de verkiezingen, opdracht tot vorming van een Kabinet, de eerste maal in onze parlementaire geschiedenis, dat een katholiek voor deze functie werd aangewezen. Mgr. Nolens wilde echter als priester niet optreden als minister-president, maar nam wel op zich een Kabinet te formeren. Toen hij dit Kabinet gereed had, ging hij naar H. M. de Koningin, deelde Haar mede, in zijn opdracht te zijn geslaagd, maar dat hij zelf niet als formateur wilde optreden en H. M. adviseerde daarvoor Jhr. Ruys de Beerenbrouck aan te wijzen. Dat ouderhoud moet toen niet erg hartelijk geweest zijn en de Koningin moet Mgr. Nolens toen vrij duidelijk te verstaan hebben gegeven, dat zij zich geen formateur liet opdringen, maar dat Zij dezen zelf aanwees. H. M. wees daarop enkele andere personen als formateur aan, maar Mgr. Nolens, die ook niet de gemakkelijkste was,

PHILIPS blijft PHILIPS . . . . Toch beter.

Laat vreugde en muziek Uw huis binnenstromen.

DE NIEUWE PHILIPS RADIOTOESTELLEN
1939 zijn er.

Voor slechts Fls. 135,00

kunt U een van de mooiste modellen bezitten.

MODEL TYPE 284.

Aarzelt nu niet langer en gaat nog heden naar

PALAIS ROYAL - Heerenstraat No. 23

voor de aankoop van

EEN PHILIPS „ALL STAR” MODEL 1939.

weigerde dezen de medewerking van de kath. fractie, zodat deze onverrichte zaken ten Paleize moesten terugkeren. Tenslotte, het was reeds ver in September en op de derde Dinsdag moest het nieuwe Kabinet toch gereed zijn en ook zijn kroonrede nog opstellen, moest de Koningin Jhr. Ruys tot formateur benoemen. Deze heeft toen inderdaad niet het Kabinet van Mgr. Nolens overgenomen, maar is opnieuw begonnen en heeft

Sociale Wetgeving en Armenzorg

We hebben in ons blad van 8 Sept. een waarschuwing laten horen, omdat we meenden dat het Departement van Sociale Zaken laboreerde aan opvattingen omtrent arbeidsloon, verzekeringspremie, armenzorg en liefdadigheid, de welke niet stroken met de meest gangbare en Christelijke opvattingen daaromtrent. Om met andere woorden ons bezwaar heel kort te formuleren: Men beschouwde daar sociale voorzorg als een andere vorm van armenzorg.

Tegen deze waarschuwing is een „medewerker“ van de Beurs opgekomen in dit blad van 22 Sept.

Als we niet wisten, dat ambtenaren niet in kranten mogen schrijven, zouden we zeggen, dat dit stuk is van den directeur zelf van genoemd Departement.

Maar toch slaat deze medewerker aan het slot wel een heel eigenaardige toon aan, waar hij schrijft:

„Sociale Zaken heeft inderdaad zoiets „geprobeerd...“

„Sociale Zaken zal nimmer begrijpen...“

„Sociale Zaken wil gelukkig zuinig zijn...“ enz.

Wij vragen dan ook:

Welke medewerker van de Beurs mag er wel zo ingewijd zijn in de opvattingen en werkzaamheden van ons Departement van Sociale Zaken?

Deze medewerker kan geen buitenstaander zijn van genoemd departement!

Wanneer we dus met zekerheid mogen aannemen, dat bedoeld stuk de juiste mening weergeeft van genoemd departement, dan is onze „bescheiden mening“ van 8 Sept., thans na het Beursartikel overgegaan in een overtuiging, dat inderdaad op ons departement van sociale zaken, sociale voorzorg beschouwd wordt als een andere vorm van armenzorg.

Deze hoofdzaak, heeft de Schrijver van het Beursartikel willen omzeilen met allerlei bijkomstigheden — dat onze „mening“, dus geen zekerheid zou zijn — en door van een eenvoudige, door ons veronderstellende wijze aangehaald voorbeeld, een „interpretatie“ te maken over minderwaardige artsen — en dergelijke minder mooie strijdmethoden meer.

We willen nog even ingaan, op hetgeen medewerker ergens zegt over „opgeschroefde gasthuisrekeningen“. (Het zou wel heel treurig zijn, als deze uitdrukking was van een Curaçaose hoofdambtenaar!!!).

Medewerker schrijft: „Het doel is dan te bereiken, dat het „gasthuis voor de verpleegde in het ene „geval als armstellige f 1,25 c.q. f 1,75 „ontvangt en als verzekerde f 3.—“

We willen op deze insinuatie niet anders antwoorden als met enkele cijfers.

een geheel nieuw Kabinet geformeerd. H. M. de Koningin heeft dit in Ruys zeer geapprecieerd en heeft hem tot aan zijn dood, haar vertrouwen en sympathie onbeperkt geschonken.

Maar Monseigneur heeft na dien niet veel goeds meer bij H. M. de Koningin kunnen doen en H. M. stak dit, zelfs bij zijn 70-jarig feest, niet onder stoelen of banken.

In Nederland betaalt de Raad van Arbeid aan de R.K. Ziekenhuizen f 5.— per dag voor een verzekerde. In de gemeente Amsterdam kost in de gemeentelijke ziekenhuizen één verpleegdag f 8.—, f 9.—.

In Suriname, met zijn goedkope levensstandaard kost één verpleegdag in de Gouvernementsziekeninrichting f 6.— per dag.

Men lette eens op de verschillen met de Curaçaose gasthuisprezen.

En deze cijfers zijn aan het Dep. van Sociaal- Economische Zaken medegedeeld en daarom doet het wel heel vreemd aanders in het stuk te lezen: „Sociale Zaken ziet terecht niet in, dat principieel voor verpleging van een verzekerde, de méér betaald moet worden dan voor „een arme, tenzij — en dat is niet geboden — de Overheid voor de arme te „weinig betaalt“.

Mr. de Medewerker. Er wordt voor de arme niet betaald, maar het Gouvernement geeft slechts een toelage!

Door al deze details heeft deze schrijver zijn eigen artikel geenszins verhelderd, integendeel.

Hoofdzak is dat Sociale voorzorg geen andere vorm is van armenzorg.

Zeer goed, ja noodzakelijk is het, dat met deze sociale voorzorgen zo zuinig mogelijk wordt omgesprongen; maar even noodzakelijk is het, dat er van deze sociale voorzorgen geen armenzorg wordt gemaakt.

Van verschillende zijden, ook uit Gouvernementskringen, heeft men ons adhaesie betuigd met de juistheid dezer opvatting, die wij in ons artikel van 8 Sept. gestaafd hebben met de uitspraken van verschillende grote sociologen.

En de schrijver van het Beursartikel, die wel verschillende auteurs noemt, heeft er blijkbaar geen van naam kunnen vinden, die sociale voorzorg een andere vorm van armenzorg durft noemen.

We willen hier nog verwijzen naar enkele artikelen over het rapport van Verwey, die dezer dagen in de Amigoe zullen verschijnen, en waarin onze medewerker de rechtskundig adviseur van ons R.K. Sociaal Bureau, blijkbaar eenzijdig onder de indruk heeft gelaten met ons Departement van Sociale Zaken aan wij, en die daarbij ook dit standpunt van ons departement van Sociale Zaken onder de loupe neemt.

Of dit standpunt van ons departement voor verbetering vatbaar is? We zouden het willen hopen: maar we betwijfelen het.

We zullen in alle geval voor de besluiten, komende van dit departement, waakzaam moeten blijven.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

De huidige politieke constellatie illustreert wel heel duidelijk, van welk een kortzichtigheid, domme om niet te zeggen miadadige opzet het gehele verdrag van Versailles geweest is. En we zouden kunnen zeggen, dat de vrede van 1918 nog veel gevaarlijker voor Europa is geweest dan de grote wereldoorlog zelf.

Wanneer tenminste niet Engeland en Chamberlain in het bijzonder, bereid was geweest zulke grote offers te brengen in het belang van de vrede van Europa.

En of Europa er nu is met deze gebrachte offers?

Het is nog lang niet zeker dat het er voorlopig mee geholpen is; maar in de toekomst zal er zeker geen rust zijn voor aler er een algehele streep gehaald is door het gehele Versaillesverdrag.

Donderdag is Chamberlain voor de tweede keer naar Duitsland gevlogen en heeft in Godesberg de met Hitler aangevangen onderhandelingen voortgezet; eerst Donderdagmiddag van 4 tot half zeven en daarop de dag van Vrijdag.

Over wat er tot heden (Vrijdagmorgen) besproken is, is nog geen communiqué verschenen; maar volgens berichten uit Engeland, zou Chamberlain Donderdagmiddag met plannen gekomen zijn om een internationale commissie te benoemen voor regelingen in Tsjecho Slowakije; 2) een onmiddellijke demobilisatie; 3) een beroep te doen op Hitler om alles in het werk te stellen tijdelijk de vrede te handhaven; 4) garanties te verkrijgen van de Mogendheden voor de Tsjechische Staat.

Van een andere zijde zou volgens berichten, Chamberlain in Godesberg te horen krijgen, dat ook de Polen en Hongaren dezelfde rechten moeten krijgen als de Sudeten en dat niet alleen Hitler, maar ook Mussolini zouden staan op de vervulling dezer rechten.

En hierdoor is het probleem, dat met de oplossing van de Sudetenkwestie naar een goed einde scheen te lopen, niet weinig in de goede gang van zaken tegen gehouden.

Want alleen al reeds om de afstand van de Sudeten Duitse gebieden is in Tsjecho Slowakije een chaos uitgebroken; maar wat zal het worden, als er nog meer gebieden aan Hongarije en Polen milken moeten worden afgestaan?

De regering zelf is intuïtief afgetre-

Reinigt uw nieren van vergiften en houdt op met 's nachts wakker te worden,

Leidt een gezonder, gelukkiger en langer leven.

Duizenden mannen en vrouwen vragen zich af waarom ruggijn hen lastig valt, waarom zij 's nachts dikwijls naar de privé moeten, waarom de afvoer weinig, soms pijnlijk en brandend is. Ieder van deze symptomen betekent dat uw nieren en blaas aandacht nodig hebben, voordat deze kleine verschijnselen zich ontwikkelen in ernstige gevolgen.

Om zuren en vergiftige stoffen uit uw nieren te verwijderen, om de prikkelingen van blaas en nieren te verzachten en hen in gezonde werking te stellen, koopt een doosje „Medalla de Oro“ (Gold Medal) Haarlemmer capsules voor f 0.75 en gebruikt ze als aangegeven.

Deze onschadelijke, beproefde en zekere medicijn heeft altijd een goed gevolg. U zal zich binnen enkele dagen beter gevoelen, omdat deze diuretische buitengewoon succesvol is, zij de nieren versterkt en uit uw lichaam alle excessen van urine-zuren verwijdert, die dikwijls de oorzaak zijn van pijn en reumathiek. Maar overtuigt u „Medalla de Oro“ (Gold Medal) Haarlemmer Olie te kopen — de ingrediënten komen direct vanuit Haarlem, Nederland.

Alle goede dingen worden nagemaakt.

den en uit het oude kabinet is alleen de minister van Buitenlandse Zaken overgebleven Krofta, terwijl de regering is gevormd door den inspecteur-generaal van het Tsjechische leger, uit personen die buiten de praktische politiek stonden. Hebben we hiermede een militaire dictatuur gekregen?

Deze nieuwe regering heeft al aanstands van de Poolse en Hongaarse gezanten nota's ontvangen met de eis om aan de Poolse en Hongaarse minderheden dezelfde rechten te geven als aan de Sudeten.

Hoe Frankrijk en Engeland nu hierover denken?

Lord Halifax en ook de Engelse minister Winterton hielden Donderdag revoeringen, dat eerst de Sudetenkwestie moest worden opgelost en zeiden daarbij, dat de kwestie van de andere minderheden een geheel andere was als die der Sudeten.

Heel goed begrijpen we dit laatste niet; maar het blijkt wel dat we met de oplossing van de kwestie er nog lang niet zijn.

CHURCHILL.

Te meer ook, daar in Engeland zelf nog al een betekende reactie is ontstaan tegen de handelwijze van Chamberlain en welke komt uit de hoek van Winston Churchill en de vroegere minister Anthony Eden.

De eerstkomende dagen blijven zeker voor Europa dagen van grote spanning en groot belang voor de toekomst.

CURACAO.

RECTIFICATIE.

In ons Woensdagnummer van deze week komt een advertentie voor van Praktizijn H. J. Roefstra, waarin een fout is ingeslopen. De lezers gelieven in plaats van Roerstra, Roefstra te lezen.

KRO

Via P.C.J. Golfengte 31.28 m. 19.24 — 20.24 Curaçaotijd Wereldprogramma Zondag, 25 September 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramfoonmuziek
3. „Wereldapostolaat, een daad van vreugde“ door Pater A. Kuypers S.V.D.
4. Gramfoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Voor Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Gramfoonmuziek

Koloniale uitzending van K.R.O. Via P.H.I. op Golfengte 25.57 M. 9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Mars
2. Het Gedenkboek „De Vondelherdenking 1937“ besproken door Pierre van Valkenhoff
3. Gramfoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventueel Vaderlandse Kroniek
6. Gramfoonmuziek

Muziekuitvoering a.s. Zondag n.m. 7.30 uur Brion-plein Muziekkorps

Santa Cecilia.

1. Wilhelmus
2. Die Ulanen kommen (Mars)
3. A Beautiful Lady in Blue (waltz) (J. Coots)
4. Une nuit a Grenade (Fant.) (C. Kreutzer)
5. No Dudes (Danza) (J. M. Campoo)
- PAUZE —
6. Aisha (Indian Intermezzo) (J. Lindsay)
8. Dansmuziek (diverse).

HIJ LEUK OP ZIJN EIGEN SCHIM.

„Jarenlang heb ik geleden aan indigestie. Elken nacht weer kon ik er niet door slapen en ik leek wel op mijn eigen schim. Ik raakte zoo uitgeput, dat men mij aanriep om 's avonds maar niet meer te dineren, van alles werd mij aanbevolen, maar geen enkel middel hielp. Tegen Kerstmis, nu 3 of vier jaar geleden zag ik een Uwer annonces met „Neem Kruschen Salts en geniet dan van Uw Kerstdiner“, of iets van dien aard. Ik begon het te nemen, zij het met wantrouwen, maar reeds na een paar dagen werden mijn aanvallen minder. Sindsdien bleef ik een trouwe Kruschen-gebruiker. Ik ben nu 50 jaar oud, en ik kan altijd alles eten zonder enig onaangenaam gevolg en ik slaap uitstekend, dank zij Kruschen Salts.“ J.H.C. te R.

Zoodra Uw voedsel niet regelmatig en volkomen verteert, wreekt zich dat door

onpasselijkheid, hardlijvigheid, hoofdpijn, en slechte nachtrust. Kruschen Salts bevat zes minerale zouten, die Uw afvoerorganen aansporen tot meer geregelde werking, waardoor de verwijdering van afvalstoffen sneller en afdoender zal geschieden. De gisting van het tot nu toe onvoldoend verteerde voedsel blijft achterwege, en schadelijke afvalstoffen krijgen door snelle afvoer geen kans meer hun invloed op Uw gezondheidstoestand uit te oefenen.

No. 282.

SCHEMA VAN INZENDING VAN HET GEBIEDSDEEL CURACAO OP DE NEW YORK WORLD'S FAIR.

De Nederlands West-Indische Gebiedsdelen Suriname en Curaçao zullen gezamenlijk vertegenwoordigd worden in een zaal van 12 × 17 Meters, waarvan een der lange wanden geheel van glas is.

Er zal getracht worden Suriname zoveel mogelijk aan één zijde en de eilanden van het Gebiedsdeel Curaçao aan de andere zijde te houden.

1. Toerisme en geografische ligging.

1. Er komt een buitengewoon fraaie glas-in-lood kaart, lopend van Zuid-Florida tot en met Suriname. Afmeting ca. 3.80 × 4.40 Meters.

2. Een aantal grote foto's van elk eiland, alsmede enige mooie stukken koraalstenen; zeeplanten en 2 opgezette flamingo's van Bonaire.

3. Overwogen wordt een foto (8 voet hoog) van een Curaçaose verkeersagent te plaatsen die met zijn uitgestrekte arm naar de inzending van dit Gebiedsdeel wijst.

4. Curaçao: Een maquette van 2.60 × 2.90 Meters, voorstellende Willemstad met Schottegat en Emmastad, waarin geheel automatisch in echt water schepen in- en uitvaren, ten behoeve waarvan dan telkens de brug geopend wordt.

5. Aruba: Twee grote luchtfoto's, een hoog uit de lucht genomen, waar het gehele land op staat, de andere van kleinere hoogte gefotografeerd, meer in het bijzonder de olieverfaderij.

6. Bonaire: Enkele foto's.

7. St. Maarten N. G. Een maquette van de zoutwinning.

8. Saba: Een fraaie maquette welke ongeveer 1 M² groot zal worden en de eigenaardige vorm van het eiland en de plaats van de groene rook uit

9. St. Eustatius: Een tegeltableau uitgevoerd in Delftse tegels, voorstellende het voor de eerste maal groeten der Amerikaanse vlag vanaf het fort Oranje.

10. Indien er gelden beschikbaar zijn, zal een folder van de 6 eilanden op de tentoonstelling worden gedistribueerd.

11. Distributie van een Engelse vertaling Handboek van het Gebiedsdeel Curaçao (uitgave Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao) hetzij gratis, hetzij tegen matige prijs.

II. Handel.

1. Alleen exportcijfers zullen worden geëxposeerd.

2. Distributie van een handelsadresboek.

III. Nijverheid.

1. Oliemaatschappijen Curaçao en Aruba. De tentoonstellingscommissie in Nederland heeft zich hierover tot de betrokken Hoofdkantoren gewend.

2. Strohoeden-industrie: (monsters, foto's en cijfers).

3. Zoutwinning: Er wordt een maquette gemaakt van de zoutwinning op St. Maarten.

4. Kantwerk Saba: (monsters).

5. Schoenerbouw: Een model van een Caraibische schoener zal worden geëxposeerd.

6. Curaçao-likeur: (monsters oranje-schillen). Op een geschikt punt wordt een kleine „bar“ geplaatst, waarachter één jongedame likeur zal schenken. Ook de verkoop van kleine proef-flesjes wordt overwogen.

IV. Landbouw, Veeteelt en Visserij.

1. Landbouw: Foto's en monsters aloë, oranje-schillen en dividivi.

2. Veeteelt: Enige grote foto's.

3. Visserij: Enige foto's.

V. Scheepvaart.

1. Havenbeweging: (aantal schepen en passagiers). Een trimensionale statistiek wordt hiervoor vervaardigd.

2. Opgave lijndiensten, die Curaçao en Aruba aandoen. Deze komen op de glas-in-lood kaart.

VI. Luchtvaart.

De luchtlijnen komen op de glas-in-lood kaart.

VII. Mijnbouw.

Expositie van fosfaat monsters.

VIII. Geschiedenis.

Twee Oud-Delftse tableaux, een met voorstelling betreffende het voor de eerste maal salueren van de Amerikaanse vlag vanaf het Fort Oranje op St. Eustatius, de andere gewijd aan de figuur van Stuyvesant.

ROTTERDAM BROUWEN IN 24 UUR GEDOOD

Dank zij de ontdekking van een Amerikaans geneesheer, is het thans mogelijk spoedig van de benauwde asthma-aanvallen verlost te worden. De verwekker van deze ziekte wordt in de kern aangetast en Uw bloed wordt gezuiverd van de bacillen. Deze nieuwe ontdekking Mendaco genaamd, begint haar werkzaamheden reeds na 3 minuten. Zij hergeeft U Uw levenskracht. U kunt weer rustig slapen, Uw werk met vreugde doen. Binnen 24 uur kunt U weer vrij ademen en binnen een week is de asthma verdwenen, anders geld terug. Probeert nog heden Mendaco. De garantie beschermt U. Vraagt Uw apotheker.

DE LIMA & CO, AGENTEN.

2.

Doe het voor Uw kinderen.

Ontbijt met TODDY gedurende twee weken. Keer dan terug tot Uw vroegere gewoonte en beslis volgens Uw eigen ondervinding welk het beste ontbijt was. Denk daarna aan Uw kinderen, die in hun volle groei zijn, en die een ontbijt nodig hebben

dat voldoende is voor vijf morgen-uren, dat hun beenderen, weefsels en spieren versterkt, en waardoor deze tere schepseltjes meer energie krijgen.

Slechts 25 cts. per tas, maar is meer waard.

Wat Toddy bevat en doet.

Toddy bevat in zuivere verhouding:

Proteïnas — noodzakelijk voor de ontwikkeling der spieren en weefsels;
Koolhydraat — brengt energie voort;
IJzer — vermeerderd de rode bloedlichaampjes;
Organische phosphor — versterkt de hersenen;
Calcium — voor versterking van tanden en beenderen;
Vitaminen — hierdoor wordt de eetlust opgewekt en het organisme versterkt.

Het zou mogelijk zijn de kleur en de smaak van TODDY na te maken; maar de wetenschappelijke samenstelling en de hoedanigheid ervan kunnen niet nagemaakt worden. Daarom is Toddy enig Toddy heeft en kan geen concurrent hebben.

Toddy

VOEDT EN VERSTERKT.

BENSCH.

vrouwen van de Engelse beambten naar Londen over te brengen.

Pennengebruikers begroeten de Parker Vacumatic ALS DE PEN VAN DEZE EEUW.

De TRYLON en PERISPHERE symboliseren de „wereld van morgen” op de New York wereldtentoonstelling 1939.

De Pen die aan alle eisen tegemoet komt.

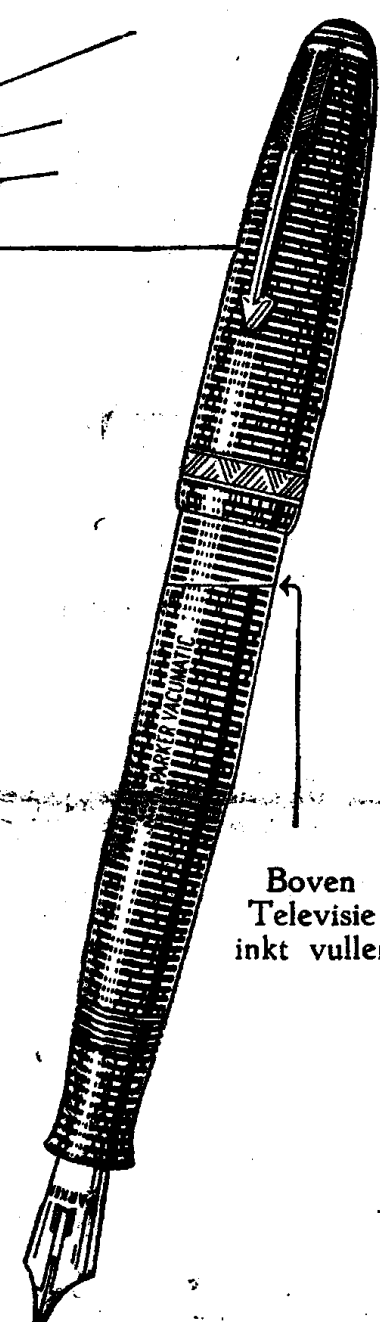
Ontelbare bewijzen over de populariteit van de grote Parker Vacumatic komen van duizenden gebruikers. Al haar buitengewone eigenschappen worden dagelijks geroemd, slanke vorm, televisiebuis die U de inktvoelheid laat zien, grotere inkttruimte, krasvrije punt, gepatenteerde diaphragmavuller die de oude inktzak vervangt.

Een prachtig geschenk, zeggen gebruikers, met haar originele, buitengewone stijl van schitterend gepleet paarl en git, de solide 14 k. gouden pen met platina punt en haar keurige pijpklipper.

Geen andere pen kan vergeleken worden met de Parker Vacumatic in uniforme uitvoering, gemakkelijheid in gebruik. Ze is altijd een trouwe vriend van die ze gebruikt, hetzij hij een boek schrijft of zijn handtekening moet zetten. Een gegarandeerd technische volmaaktheid tot in de kleinste bijzonderheden.

Dere schoonheid nodigt U uit een proef te nemen — en haar te bezitten.

Kijk naar de Pijpklipper en de naam „Parker Vacumatic”. Zij edentificeren de echtheid.

Boven
Televisie
inkt vuller.

Krasproef punt.
gemaakt uit 14 k. solied
goud, platina punt.

De moderne inkt - rijk,
helder, niet waterig —
houdt elke pen zuiver
onder 't schrijven.

Voor vakkundige Par-
ker-service gaat naar
een goede Pennenwin-
kel of naar de Agenten.

Prijs: \$ 10.00, 8.75, 7.50, 5.00.

Agenten:

MARCHENA, MORON & CO.

P.O. Box 13, Curaçao.

70-82

H.B.S. OF MULO.

We hebben de laatste jaren hier nog al eens kunnen horen spreken over de kwestie „voor Curaçao een H.B.S. of een Mulo?”

En dit vraagstuk werd bij de laatste begrotingsdebatten beantwoord ten gunste van de Mulo.

De grote fout, welke o.i. steeds bij besprekingen van deze kwestie werd gemaakt, was, de vergelijking met Nederland. Curaçao en Nederland zijn nu eenmaal niet te vergelijken, al wil men ze staatkundig ook helemaal gelijk hebben.

Voor degenen echter die van het verkeerde dezer vergelijking niet overtuigd zijn, moge het volgende dienen:

Dat een groot percentage der leerlingen, die tot de eerste klasse der H.B.S. toegelaten worden, het eindexamen niet bereikt, was al vele tientallen jaren geleden bekend. Sindsdien is uit noodzaak en maatschappelijke behoefte de H.B.S. A. in het leven geroepen; maar voordat het zo ver was, had het (M.)U.L.O. zich reeds sterk ontwikkeld en was het Mulo-diploma een „semi-officieel” papier geworden. Aldus Fr. v. R., die naar aanleiding van een onderhoud met den rijks-gecommitteerde voor het Mulo-onderwijs, den heer R. v. Gaasbeek, het volgende schrijft in het Alg. Handelsblad:

„De heer Van Gaasbeek zei ons, dat niet minder dan 15000 kandidaten aan de (door particulier initiatief onstane) Mulo-examens deelnemen, en zag daarin een bewijs, dat zeer vele ouders op het Mulo-onderwijs en het Mulo-diploma gesteld zijn en daarvoor moesten grondige motieven, ten aanzien van de bruikbaarheid van dat diploma, bestaan. Het percentage bij de Mulo-examens afgewezen blijft beneden 10 pCt. De examinatoren zijn mensen van het Mulo-onderwijs of oud-onderwijzers bij dat onderwijs.

De inspecteur is van oordeel, dat vele leerlingen, die naar de H.B.S. gaan en er teleurstellen, op 'n Mulo-school op hun plaats zouden zijn, hetgeen wel grotere toeloop naar het Mulo zou teweegbrengen, maar het onderwijs in totaal niet dunderd maken, daar de H.B.S. goedkoper zou worden.

Hij noemde het hier en daar bestaande verlangen om van het Mulo-examen een schoolexamen te maken, doch achtte dit streven, in het belang van de waarde van het Mulo-diploma, onjuist.

De heer Van Gaasbeek zou een school-hervorming wensen, waarbij alle leerlingen na het verlaten der lagere school naar een vierjarige Mulo-school zouden gaan. In die Mulo-jaren zou men de leerlingen, die voor verdere studie geschikt zijn, kunnen selecteren en de middelbare school zou met kortere cursus kunnen volstaan. Het mislukken van leerlingen op de H.B.S., wat thans nogal eens voorkomt, doordat ze zich niet vlug genoeg aan het vaklerarenstelsel kunnen aanpassen, zou daardoor voorkomen worden.

Als men aanneemt, dat van elke willekeurige groep van honderd leerlingen der hoogste klas lagere school van maatschappelijk niet te eenvoudig milieu 15 te onbegaaft zijn voor krachtig intellectueel voortgezet onderwijs en 15 in alle richtingen zeer begaafd, die men dus zonder bezorgdheid naar de H.B.S. of naar het Gymnasium sturen kan, dan blijven er 70 middelmatigen van hoger en lager orde over. Een aantal daarvan komt in aanmerking voor nijverheids-, ambachts-, kunstnijverheids- en andere scholen. De overblijvenden, zegge 40, voor de Mulo-scholen en de practijk van dit niet geheel juist op, door een te hoog percen-

tage naar H.B.S. of Gymnasium te dirigeren. Vandaar het grote verloop van die scholen: men mag het aantal leerlingen, dat het einddoel der school niet in de normale tijd bereikt, of de studie afbreekt om elders te gaan, zeker op 60 pCt. taxeren, zo niet hoger. Dat is een misstand, die opgeheven moet worden.

Men kan hier kinderen, van wie het twijfelachtig is, of ze op de Mulo-school mee-kunnen, hun neus zien optrekken, als ze de raad krijgen, daarheen te gaan, wijl de H.B.S. te moeilijk voor hen is. En dat, terwijl er jongens met Mulo-diploma zijn, die het economisch heel wat verder gebracht hebben, dan anderen met eendiploma H.B.S. Een der moeilijkheden van dit laatste diploma is, dat zijn bezitters aan een te aanvaarden betrekking wel eens te hoge maatschappelijke eisen stellen; een diploma H.B.S. is niet steeds een gelukkig bezit. Men mag er zich wel eens op bezinnen, of het niet tijd wordt, het Mulo-onderwijs in vele gevallen de voorkeur te geven boven de H.B.S.”

GOUVERNEUR VAN SURINAME MET VERLOF.

Aan prof. dr. J. C. Kielstra, gouverneur van Suriname, is, met ingang van de dag in de maand September waarop hij Suriname zal verlaten, in 's lands belang vier maanden verlof naar Europa verleend.

Als waarnemend gouverneur zal na het vertrek van den heer Kielstra optreden mr. J. C. Brons, voorzitter van het Hof van justitie te Paramaribo, tevens ondervoorzitter van de raad van bestuur.

S.S. „COLUMBUS”.

De agentschap van de Hamburg—Amerika Lijn deelt ons mede, dat het Duitse s.s. „COLUMBUS”, van de „Nord Deutscher Lloyd”, op 15 October a.s. om 7 uur a.m. in de Caracas-baai verwacht wordt met 700 passagiers aan boord.

Het schip zal dezelfde dag om 3 uur p.m. vertrekken naar Kingston en New York.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

BELANGRIJKE VOORUITGANG.

Naar aanleiding van het verzoek der regering aan de verschillende kerken inzake de herdenking van het regeringsjubileum schrijft „De Standaard”.

„Kritiek van betekenis werd niet gehoord op het verzoek der Regering aan de verschillende kerken inzake de herdenking van het Regeringsjubileum.

Vroeger was dat bij grote nationale gebeurtenissen wel anders.

Dan werd elke bemoeing van de Regering met tere religieuze aangelegenheden contrabande geacht.

Ter gelegenheid van de aanvaarding der regering door Koningin Wilhelmina 31 Aug. 1898 vroeg ons anti-revolutionaire Kamerlid Donner, dat de Regering de verschillende kerken zou verzoeken, dit feit in kerkelijke diensten te gedenken.

Minister Pierson weigerde namens het kabinet de inwilliging van dit verzoek, omdat het initiatief in dergelijke geloofszaken van de kerken zelf diende uit te gaan.

Toen bij de verwachte geboorte van Prinses Juliana het Ministerie Heemskerk de voorbede der Kerken verzocht

AANBESTEDING.

De Directeur van Openbare Werken zal op Woensdag 28 September 1938 des namiddags te twee uur te zijnen kantore te Parera in het openbaar aanbesteden: Het bouwen van twee markthallen te Aruba.

Bestek en teekeningen zijn verkrijgbaar vanaf heden bij den dienst van Openbare Werken te Parera Curaçao, en bij den dienst van Openbare Werken te Oranjestad, Aruba tegen betaling van f. 10,— per stel. Restitutie per ongeschonden stel, binnen 3 dagen na aanbesteding, ingeleverd, f. 9,— per stel.

Inlichtingen volgens bestek.

De Directeur van Openbare Werken.

Staten van Curaçao.

Zitting op Dinsdag, den 27n. September 1938, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Koninklijk besluit van 15 Augustus 1868, No. 63 (P.B. 1868, No. 17), houdende bepalingen tot regeling van het ambt der hypotheekbewaarders en van hunne boekhouding in de kolonie Curaçao.
3. Advies nopens het wetsontwerp tot goedkeuring van het op 30 April 1938 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Mexico gesloten verdrag, betreffende de toelating van consulaire ambtenaren van Mexico in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.
4. Advies nopens het wetsontwerp tot intrekking voor Nederlandch-Indië, Suriname en Curaçao van het voorbehoud bedoeld in art. 1 van de wet van 23 Juni 1925 (Stbl. No. 253) houdende goedkeuring van het protocol van Geneve van 24 September 1923 betreffende arbitrage-clausules

Willemstad, den 23n. September 1938.

De Griffier der Staten,

G. J. Ferguson.

voor de Koningin, schreef Het Volk smalend: „Terwijl Jezus het gebed naar de binnenkamer verwees en den farizeër veroordeelde, die op de hoeken der straten zijn gebed uitgalmde, heeft ons voor 2/3 of 1/3 Christelijk ministerie het met zijn Christendom te rijmen geacht, aan de hoogste kerkbesturen het verzoek te richten om voor de zwangere Koningin allerwegen te doen bidden!”

Herinnerd zij tenslotte aan de houding van het Kabinet Cort van der Linden tegenover het uitschrijven van een biddag. Toen op 18 December 1914 de heer Brummelkamp de vraag ter sprake bracht of de Regering het ogenblik niet gekomen achtte om, met aanwijzing harerzijds van een bepaalde datum, de natie uit te nodigen om een dag, het gehele land door, af te zonderen voor een bededag, rees van verschillende kant verzet.

Minister Cort van der Linden wees hem af met dit woord, dat voor karakterisering zijner vrijzinnige politiek beelden spreekt: „Dat men zich in tijden van druk en rampspoed wendt tot den Allerhoogste, is ene uiting van vroomheid, die den mens siert, maar de Regering moet niet het initiatief nemen om zich op enigerlei wijze in geloofszaken te mengen”.

Wie deze stemmen uit het verleden vergelijkt met de bejaging die thans het Regeringsverzoek in verband met het jubileum ten deel viel, mag denkbaar belangrijke vooruitgang boeken in de opvattingen omtrent de verhouding van Staat en Religie.”

ALS U ZWAK BENT,
NEEM DAN WIJN

DUBONNET
THE BEST APPEALS

E. & G. MARTIJN
Agentes. Tel. 442.

4-3

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Woensdagnacht werden de kusten van Nieuw Engeland bezocht door een geweldige orkaan, met als gevolg vele overstromingen. Er zijn meer als 30 doden en de schade belooft in de miljoenen.

Het grootste aantal slachtoffers viel op Long Island. Tengevolge van een defect aan de centrale stond half New York in het donker.

De verdere besprekingen, welke Chamberlain gisterenavond te Godesberg zou hebben met Hitler om 11 uur, gingen niet door. Wel had er briefwisseling plaats en een onderhoud tussen de Engelse gezant Henderson en Von Ribbentrop.

Eerst gisterenavond half elf had er weer een samenkomst plaats in Hotel Dresden te Godesberg, welke om 25 minuten over 1 was afgelopen.

In deze conferentie ontving Chamberlain een nota van Hitler aan de Tsjechische regering, welke nota Chamberlain doorstuurde met een memorandum van hem zelf.

De inhoud van nota en memorandum is niet bekend.

Bij het verlaten van zijn hotel antwoorde Chamberlain op een vraag van een journalist, dat hij deze conferentie niet beschouwde als een totale mislukking.

Hedenmorgen is Chamberlain per vliegtuig naar Londen vertrokken.

In Tsjecho Slowakije is gisterenavond om 10.20 de algemene mobilisatie afge-

kondigd, voor alle mannen tot 40 jaar. Binnen 6 uur moest ieder op zijn post zijn.

We hoorden nog via Schenectady een ooggetuige verslag uit Praag, dat werkelijk een diepe indruk maakte.

De Franse militaire attaché in Praag, Generaal Houchet heeft zich in Tsjechisch militaire dienst geplaatst.

Gisteravond beloofde Daladier militaire hulp, wanneer Tsjecho Slowakije zou worden aangevallen, eveneens Rusland. Rusland verklaarde tevens aan Polen, dat wanneer het Tsjecho Slowakije zou aanvallen, het Russische non-agressie pact ipso facto is vervallen.

Er zouden 200 duizend man Poolse troepen aan de grenzen staan.

Ook in Duitsland hebben grote troepenbewegingen plaats: men magt 22 divisieën die oprukken in de richting van Salzburg.

De gehele grens van Tsjecho Slowakije is afgesloten en versperd. Frankrijk heeft zijn Magint linie aanmerkelijk versterkt en een gedeeltelijke mobilisatie gelast.

Hoewel volgens de berichten de toestand zeer kritiek is, wordt toch algemeen geen conflict verwacht, daar dit dan al veel eerder zou moeten uitgebroken zijn.

Een feit is, dat door de gezamenlijke houding van Frankrijk en Engeland en Rusland in deze kwestie, Hitler in de laatste weken zwaar gehandicapt is geworden.

Op alle schooldagen
tot eind-September, 'smiddags
van 4 tot 5
en 's avonds van 7 tot 9 uur
gelegenheid leerlingen te laten inschrijven
voor de R. K. MULO-school voor jongens,
die begin Januari 1939 te Oranjestad zal
geopend worden.

frère Eugène M.
DIR.

2-1

Maak geen put voor je eigen.

Vraag aan andere Chauffeurs hoe diep de put was, die ze voor hun eigen gemaakt hebben door 't kopen van inferieure banden. Doe ze dan niet na, maar koop

Firestone banden,

en U krijgt waar voor Uw geld.

Firestone Service Store
ORANJESTRAAT 68. — TEL. 40.

Een goede raad!

Daar op Curaçao het verbruik van Verkade's biscuit, koek, enz. sterk is toegenomen, zullen thans vele huisgezinnen de bekende Verkade's plaatjes voor het album „de Boerderij“ hebben verzameld.

Hebt U het album soms nog niet aangeschaft, dan geven wij U den raad, dit vooral spoedig te doen. De voorraad is bijna uitgeput! U kunt nu nog een exemplaar laten afhalen bij den importeur a f l.; zoo'n gevuld album zal ieder prettige en leerzame uren verschaffen.

En dan? Dan wordt tegen 't eind van dit jaar „de Boerderij“ gevolgd door een album, waarvan de titel nog geheim moet blijven, maar dat U zeker zal voldoen. Wie trouw Verkade's artikelen blijft gebruiken, is het eerst op de hoogte en ontvangt reeds nu de bons, welke eind 1938 te Zaandam kunnen worden ingewisseld tegen de nieuwe plaatjes.

Profiteert dus van deze gelegenheid, om U door 't verbruik van artikelen van prima kwaliteit tevens een waardevol boekwerk te verschaffen!

VERKADE-ZAANDAM

OMEGA OLIE voor rugpijn, pijnen. pijnlijkheid.

Wat ge wensch is verlichting voor de pijnen, pijnlijkheid en lamheid in de gewrichten en spieren en een vlugge verlichting is wat U kunt verwachten wanneer ge de krachtige en medicinale Omega Olie gebruikt — altijd goede resultaat.

Wanneer rugpijn U in ellende houdt — wanneer de spieren pijn doen en lam zijn — wanneer ge een verstijving of gewricht verrekking hebt — wanneer Uwe voeten gevoelig en pijnlijk zijn — vreest niet — koopt een flacon Omega Olie voor f 0.70 en wrijft 't goed in.

Elke apotheker op Curaçao en Aruba verkoopt Omega Olie — hij weet dat het goed is voor 't verlichten van reumatische pijnen, sclatica, neurasteni, neuralgia en rugpijn — hij weet 't zeer goed.

KRACHTEN HERSTELD, KLIEREN VERJONGD IN 24 UREN.

Het is niet meer nodig om te lijden aan krachtverlies en lusteloosheid, zwak memorie en ziek lichaam; zenuwachtigheid, onrein bloed, ongezonde huid, neerslachtigheid en slaperigheid, want een Amerikaans dokter heeft een vlug en gemakkelijk middel uitgevonden, om een eind te maken aan al deze moeilijkheden.

Deze uitvinding is in aangename en gemakkelijk in te nemen tabletvorm verkrijgbaar, geheel schadeloos, en maakt een eind aan klieroperaties, brengt nieuwe jeugd en kracht voor duizenden.

Het werk direct op de klieren en zenuwen, maakt het bloed nieuw en rijk in Uw aderen. U kunt U weer jong en krachtig voelen in 24 uur tijd. Uw ogen schitteren en U voelt jonge kracht en sterkte.

En deze verbazende hersteller van klieren en kracht, genoemd Dr. Nixon's Vi-Tabs, is gegarandeerd. Het is door duizenden gekeurd in Amerika, en wordt nu door alle apothekers verspreid onder de garantie van succes of Uw geld terug.

Dr. Nixon's Vi-Tabs moeten U volle kracht en jeugd doen gevoelen en U 10 to 20 jaar jonger maken, anders brengt U de ledige fles terug en U ontvangt Uw geld weerom. Een „speciale dubbel kracht“ fles van 48 Dr. Nixon's Vi-Tabs kost heel weinig en de garantie beschermt U.

Als Uw apotheker het niet heeft, schrijf dan aan

DE LIMA & CO, CURAÇAO.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond“.

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO — NOBO

25 Sep. 1938 A-klasse	Feyenoord 1 — Scherpenheuvel 1
	Hagendijk.
25 Sep. 1938 Res.A-klasse	Transvaal 2 — R.C.C. 2
	Dijk.
2 Oct. 1938 A-klasse	Asiento 1 — Jong Holland 1
	Elfrink.
2 Oct. 1938 Res.A-klasse	Feyenoord 2 — Hercules 2
9 Oct. 1938 A-klasse	R.C.C. 1 — Scherpenheuvel 1
9 Oct. 1938 Res.A-klasse	Hercules 2 — S.U.B.T. 2
16 Oct. 1938 A-klasse	Feyenoord 1 — Hercules 1
16 Oct. 1938 B-klasse	Atletico — Be Quick

RIO CANARIO.

25 Sep. 1938 B-klasse	Atletico — D.C.C.
	Wilsoe
2 Oct. 1938 B-klasse	Atlantico — Hilversum
9 Oct. 1938 B-klasse	Atlantico — Sparta
16 Oct. 1938 Res.A-klasse	Asiento 2 — Hollandia 2
16 Oct. 1938 B-klasse	Atlantico — D.C.C.

SCHERPENHEUVEL.

25 Sep. 1938 B-klasse	Arsenal — Jong Curaçao
	Ercol
2 Oct. 1938 Res.A-klasse	Hollandia 2 — S.U.B.T. 2
2 Oct. 1938 B-klasse	Be Quick — Sparta
9 Oct. 1938 Res.A-klasse	Hollandia 2 — Jong Holland 2
9 Oct. 1938 B-klasse	Arsenal — Hilversum
16 Oct. 1938 Res.A-klasse	S.U.B.T. 2 — Transvaal 2

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 3 uur n.m.
De met ** aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De ander ewedstrijden beginnen om 4.15 uur.

DE VERENIGINGEN WORDEN DRINGEND VERZOCHT TIJDIG OP HET TERREIN TE ZIJN, IN VERBAND MET DE VROEGE INVALLENDE DUISTERNIS.

HET BESTUUR.

CHINOL

DE DEGELIJKSTE
LAKVERF VOOR
BINNEN en BUITEN

Duurzaam
Kleurecht
Elastisch
Weerbestendig

Verf Van Vettewinkel

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ N.V.

afvaarten van Curaçao

Naar Santa Maria, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston, en Pto. Limon:			
ss. „Simon Bolivar“		4 October.	
ms. „Colombia“		31 October.	
Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:			
ss. „Costa Rica“		6 October.	
ms. „Simon Bolivar“		20 October.	
Naar Port au Prince en New York:			
ss. „Oranje Nassau“		26 September.	
ss. „Stuyvesant“		17 October.	
Naar Pto. Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano, Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:			
ss. „Van Rensselaer“		25 September.	
ss. „Oranje Nassau“		16 October.	
Naar Pto. Cabello en New York:			
ss. „Amor“		30 September.	
ss. „Calypso“		7 October.	
Naar La Guaira (direct):			
ss. „El Libertador“		28 September.	
ss. „El Libertador“		11 October.	
Naar Cristobal en Zuid Pacific Kust:			
ss. Bennekom“		27 September.	
ss. „Barneveld“		11 October.	
Direct naar Liverpool en Rotterdam:			
ss. „Baarn“		7 October.	
ss. „Alkmaar“		21 October.	
Naar Maracaibo via Aruba:			
ss. „El Libertador“	Maandag	26 September	11 a.m.
ss. „Calypso“	Donderdag	29 September	5 p.m.
ss. „El Libertador“	Woensdag	30 September	2 p.m.
ss. „El Libertador“	Maandag	3 October	2 p.m.
Naar Bonaire, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:			
ss. „Baral“		7 October.	

HET LAND VAN HIPPOCRATES.

Regen is de grootste vriend van de Grieken, doch soms gedurende de maanden Juni tot en met Augustus is regen een vijand. Want wanneer het gedurende deze tijd overvloedig regent, heeft dit vaak een aanzienlijke schade van de oogst ten gevolge, terwijl bovendien het uitbreken van malaria zeer in de hand wordt gewerkt.

Het gevolg is: tekort aan meel, grote vraag naar Kinine. Daar deze beide stoffen voor den Griek even onmisbaar zijn en beide uit het buitenland moeten worden ingevoerd, kan men zich indenken, met welke moeilijkheden de Griekse Regering soms te kampen heeft.

Zonder brood sterft de Griek, zonder Kinine ook; niet voor niets wordt de ondergang van de oude Griekse heerschappij en van de hoogstaande Hellenische cultuur aan de funeste invloed der malaria toegeschreven.

Hippocrates, wiens werk van oneindig groot belang is geweest voor de geneeskunde, beschreef reeds malaria als een kwaal, die een verlamdende invloed heeft op de mensheid. Evenwel in zijn tijd stond men er machteloos tegenover, terwijl wij thans over een uitstekend geneesmiddel kunnen beschikken. Het heeft echter na de ondergang van het Oude Griekse Rijk nog vele eeuwen geduurd, alvorens men door een toeval de gunstige

eigenschappen van kinine leerde kennen. Thans wordt de ruwe bast bijna niet meer direct aangewend, doch gebruikt men de daaruit gewonnen kinine als geneesmiddel bij malaria.

Nog onlangs heeft de Malaria-Commissie van de Volkenbond in een door haar gepubliceerd rapport „The Therapeutics of Malaria“ als haar mening te kennen gegeven, dat de Korte Kininekuur 5 — 7 dagen 1 — 1,3 gram kinine per dag) de beste en de meest economische behandeling der malaria is.

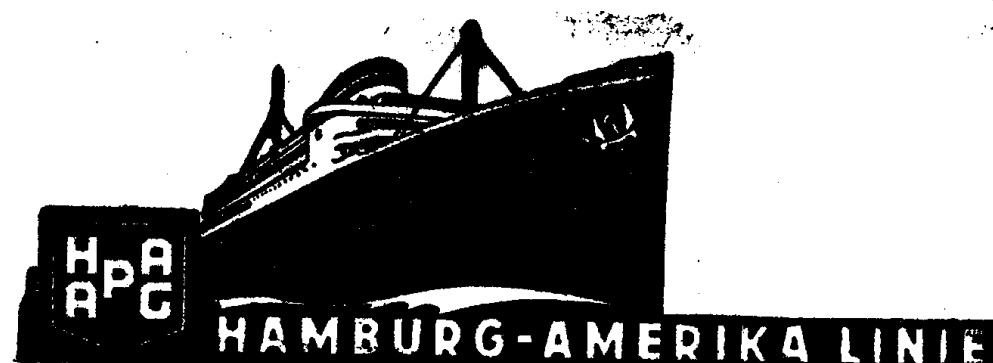
In Griekenland past men de Korte Kininekuur reeds verscheidene jaren toe en heeft men er uitstekende resultaten mede verkregen. Als prophylaxe beveelt de Malaria-Commissie een dagelijkse hoeveelheid van 400 mg. aan gedurende het gehele malaria-seizoen.

M. Ned. 18.

Als gij gelukkig wilt zijn, overdrijf dan de kwalen van het leven niet en erken zijn weldaden.

Gevoel en verbeelding zijn zeer aangename gezellen, doch gevaarlijke wegwijzers door de doolhof van het leven.

Er bestaat onder mensen dikwijls verschil van gevoelens, waarbij hij die zijn wil doordrijft, schijnbaar het wint, maar in waarheid het verliest.

afvaarten van Curaçao:

To EUROPE, via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:	
ms. „Phoenicia“	Sept. 21
ms. „Cordillera“	Sept. 30
ms. „Patricia“	Oct. 8
ss. „Phrygia“	Oct. 19

To CENTAL AMERICA (Pto. Columbia, Cartagena, Cristobal, Pto. Limon, Pto. Barrios):

ms. „Cordillera“	Sept. 15
ms. „Phrygia“ (calling at Aruba)	Sept. 27
ms. „Palatia“	Oct. 6
ms. „Caribia“	Oct. 13

To MARACAIBO:

ss. „Alemania“ and ms. „Erisia“ in connection with our transatlantic steamers.

Edwards, Henriquez & Co., Curaçao, Tel. 106.

ARUBA TRADING CO., Aruba.

Waarom U inferieure insecten-preparaten moet weigeren en vragen om

FLIT

Flit is de dood voor insecten omdat het 'n combinatie is van dodelijke middelen, die onovertroffen zijn. Flit heeft grondige tests ondergaan en bezit een zeker dodende macht. Daarom moet U aandringen op Flit — en weigeren alle namaak. Flit geeft geen vlekken, en is schadeloos voor mensen. Verzeke U of de soldaat op 't blik staat.

Flit doodt altijd.

Grote zielen hebben wil, de overige slechts neigingen.

Menigeen is door zijn eigen licht zo zeer verblind, dat hij alle andere mensen in het donker ziet.

Men ontdekt geen gebreken als men liefheeft; wel als men heeft liefgehad.

Treed op tegen een dwaze mens en hij verstaat geen verstandige taal.

Eén van beide: of gij alleen, of anderen heersen over u.

Aankomst en vertrek der schepen gedurende de maand September 1938

24. Eng.	Darian	Pto Cabello	
25. Duitseh	Frida Horn	San Juan	Ciudad Trujillo
25. Ned.	Van Rensselaer	Port au Prince	Pto Cabello
25. Ned.	El Libertador	Aruba—Mar.	Aruba—Mar.
25. Fr.	Wisconsin	Le Havre	Pto Colombia
26. Ned.	Oranje Nassau	La Guaira	Port au Prince
26. Noors	Austvangen	Ciudad Trujillo	Pto Cabello
27. Am.	Santa Paula	New-York	La Guaira
27. Am.	Mayan	La Guaira	Aruba—Mar.
27. Duitseh	Phrygia	Pto Cabello	Pto Colombia
28. Duitseh	Mimi Horn		
28. Ned.	El Libertador	Aruba—Mar.	La Guaira
28. Fr.	Alabama	Cristobal	Liverpool